

Automatische nummerplaatherkenning

Zowel de Vlaamse overheid, de geïntegreerde politie als de steden en gemeenten werken aan leefbaarheid en veiligheid op en langs de wegen. Naast de bestaande manieren om de leefbaarheid en de veiligheid te verhogen, biedt de markt vandaag nummerplaatherkenningscamera's aan, kortweg ANPR-camera's, die gecombineerd met toepassingssoftware een meerwaarde kunnen betekenen voor beleidsmakers en -uitvoerders.

Karen De Winne
Agentschap Wegen en Verkeer –
Elektromechanica en Telematica (EMT)

Op het terrein bij de geïntegreerde politie, steden en gemeenten was anno 2011 de koudwatervrees verdwenen om nummerplaatherkenningscamera's in te zetten om aan handhaving te doen of recherchewerk uit te voeren. De overheidsdiensten beseffen dat die nummerplaatherkenningscamera's met hun toepassingssoftware enige expertise vragen. Zo ook bij de politiezone Voorkempen. De politiezone nam in 2011 contact op met het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), afdeling EMT, met de vraag om hen te ondersteunen bij de uitrol van een vast ANPR-netwerk. De afdeling EMT is bekend om haar expertise over de camera's en de toepassingen ervan op het vlak van handhaving.

Betere samenwerking via de opdrachtcentrale

Het AWV realiseerde zich dat ook andere overheidsdiensten in Vlaanderen nood zouden hebben aan ondersteuning bij de uitrol van een vast ANPR-netwerk. Daarom besliste minister Crevits begin 2012 om extra ondersteuning aan te bieden aan overheidsdiensten in Vlaanderen door een opdrachtcentrale op te richten waarbinnen de overheidsdiensten begeleid worden bij de instap en de realisatie van een vast ANPR-netwerk. Een bijkomend

voordeel was dat de afdeling EMT via de opdrachtdocumenten voor de centrale haar technische expertise beschikbaar stelde voor alle overheidsdiensten in Vlaanderen.

De opdrachtcentrale moedigt samenwerken aan tussen overheidsdiensten: zij is technisch zo geschreven dat het mogelijk is om de registraties van nummerplaatherkenningscamera's te delen tussen politiezones, gemeenten en steden. Zo kunnen zij over hun grenzen heen samenwerken aan leefbaarheid en veiligheid op en langs de wegen. Via samenwerkingsakkoorden kunnen politiezones, gemeenten en steden afspraken maken worden over wie wat betaalt, wie welke middelen inzet en wat de doelstellingen zijn.

Ook op provinciaal niveau zijn er platformen opgericht om de noden van politiezones, gemeenten en steden overkoepelend te bekijken zodat er efficiënt overheidsmiddelen worden ingezet bij de inplanting van nummerplaatherkenningscamera's. Die samenwerkingsvormen leiden ertoe dat de overheidsdiensten hun doelstellingen op het vlak van leefbaarheid en veiligheid niet alleen benaderen vanuit hun eigen standpunt, maar dat ze samen extra opportuniteiten kunnen ontwikkelen waardoor de leefbaarheid en de veiligheid op hun werkteerrein verhoogt. De opdrachtdocumenten van de opdrachtcentrale geven geen richtlijnen over samenwerkingsvormen, wat de overheidsdiensten op dat vlak een grote autonomie laat.

Backoffice en modules

Eind 2012 startte het AWV via een openbare offerteaanvraag een opdrachtcentrale vast ANPR-netwerk op. De opdrachtcentrale is begin 2013 gegund aan Belgacom NV. De opdrachtcentrale biedt de mogelijkheid aan bestellende overheden om op hun eigen tempo vaste ANPR-netwerken op te zetten. Bestellende overheden zijn overheidsdiensten in het Vlaams Gewest. In de meeste gevallen zullen de bestellende overheden politiezones, gemeenten en steden zijn. Ook het AWV kan ook als bestellende overheid fungeren. Zo heeft het AWV een budget vrijgemaakt van 450.000 euro om, via een eerste bestelling, een groot deel van de fundamenten te

Automatische nummerplaatherkenning

laten ontwikkelen zodat er een vast ANPR-netwerk in de politiezone Voorkepen als startproject uitgerold kan worden.

Die fundamenteën omvatten de ontwikkeling van de backoffice en een reeks modules met als doel:

- verkeerskundige analyse met GIS;
- offline data-analyse (recherchewerk): Queries en DIV-bevraging;
- listing (blacklist).

Bovenstaande modules zijn, nadat het AWW ze heeft opgeleverd, standaard inbegrepen wanneer een bestellende overheid een backoffice bestelt. Een bestellende overheid moet dus de ontwikkeling van bovenstaande modules niet meer financieren.

Onderstaande modules worden tijdens het startproject ontwikkeld op bestelling van het AWW, maar zijn geen standaard modules:

- verkeershandhaving: inhaalverbod, trajectcontrole;
- verkeerskundige analyse: versleutelde gegevens, tellingen, reistijden, herkomsten en bestemmingverkeer.

Bovenstaande modules zijn, nadat het AWW ze heeft opgeleverd, beschikbaar voor bestelling. Een bestellende overheid moet de ontwikkeling van bovenstaande modules niet meer financieren maar moet wel een vaste prijs betalen voor de installatie van de module.

Na de voorlopige opleveringen van de backoffice en de bovengenoemde modules kunnen bestellende overheden hun vast ANPR-netwerk extra uitbreiden door modules te bestellen die nog niet ontwikkeld zijn, zoals:

- modules met als doel verkeershandhaving: sluisverkeer, toegangscontrole;
- modules met als doel offline data-analyse (recherchewerk): kleuranalyse, politionele beeldvorming, nazicht camerabewaking en GIS.

De ontwikkeling van die modules zal gebeuren nadat het startproject afgerond is. De bestellende overheden moeten geen ontwikkelkosten betalen, alleen een vaste prijs voor de installatie van de module.

Bestellende overheden hebben de mogelijkheid om via de opdrachtcentrale een ramingsaanvraag en een studietoelichting in te dienen bij Belgacom NV zodat ze een duidelijk overzicht krijgen van wat voor hun noden de beste oplossingen zijn en wat het nodige budget is. De looptijd daarvan is 48 maanden zodat bestellende overheden hun investeringen kunnen plannen over enkele jaren heen en zo een doordacht vast ANPR-netwerk kunnen uitbouwen op basis van hun middelen en noden. Een bestellende overheid kan ook full omnium onderhoud op jaarbasis bestellen zodat zij er kan van uitgaan dat de investering jaren later nog altijd naar behoren werkt. De looptijd van dit contract is 48 maanden.

AWW als waakhond

Het opzetten van een opdrachtcentrale impliceert dat er veel instanties gebruik maken van één bestek én dat de controle op de naleving van de besteksbepalingen moeilijk wordt. Het AWW wil dat risico beperken door de rol van waakhond op zich te nemen. Het team Verkeershandhavingssystemen (VHS) van de afdeling EMT (AWW) heeft op regelmatige basis een overleg met de opdrachtnemer om alle aangevraagde ramingen en studies, geplaatste bestellingen, uitvoeringen en ontwikkelingen te bespreken. Daarnaast zijn er procedures afgesproken om bij ongeregelde en escalaties een snelle en correcte oplossing te bieden aan de bestellende overheden.

De wereld binnen vaste ANPR-netwerken kent een sterke evolutie. Wanneer bestellende overheden specifieke noden hebben die van belang kunnen zijn voor andere bestellende overheden, kan het AWW als aanbestedende overheid nagaan of die noden overkoepelend zijn en haalbaar binnen de opdrachtcentrale.

De opdrachtdocumenten van de opdrachtcentrale zijn zo uitgeschreven dat er verdere ontwikkelingen gerealiseerd kun-

nen worden. Het AWW zal op regelmatige tijdstippen controleren of er uitbreidingen of aanpassingen nodig zijn aan software, installaties en procedures om tegemoet te komen aan de wensen van de bestellende overheden.

Besluit

Het universele karakter van de opdrachtcentrale is een grote troef:

- Er wordt een Vlaamse en indien mogelijk zelfs een ruimere standaard vastgelegd om de data van ANPR-camera's te beheren.
- Alle bestellende overheden bekomen een systeem dat volledig compatibel is met dat van de andere bestellende overheden. Daardoor kunnen er tussen twee backoffices makkelijker gegevens uitgewisseld worden.
- Investeringskosten in hardware worden gereduceerd omdat aangrenzende bestellende overheden maar eenmaal moeten investeren in ANPR-camera's op de grens. Er kunnen interregionale projecten opgezet worden die verder gaan dan de grenzen van een politiezone, stad of gemeente, bijvoorbeeld een vrachtwagensluis over een provincie.
- Er wordt met minder uitgaven per bestellende overheid een betere en ruimere software gerealiseerd dan wanneer iedereen afzonderlijk zou aanbesteden. Ook alle bijkomende ontwikkelingen zijn beschikbaar voor alle bestellende overheden.
- Er is een lage instapdrempel voor kleinere zones door de mogelijkheid om een gemeenschappelijke server aan te kopen en is er geen administratieve werklust voor het opstellen van een bestek.

